

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Vnam personam non esse in alia secundum se totam sentit Henricus. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Vnam personam totam esse in alia, & e contra, probabilior opinio docet, c. 1.

CAPVT I.

Vnam personam non esse in alia secundum se totam, sentit Henricus.

CAP. II.

333

in alia, quam essentia ipsa; sed essentia dicitur esse in persona sicut natura illius, & nō per circuminflectionem (vt dicit soler) ergo nō erit vna persona in alia per circuminflectionem. Tum etiam eadem persona diceretur esse in seipsa.

CAPVT II.

Vnam personam totam esse in alia, & contra, probabilior opinio fert.

Nobis probatur sententia Scoti, quam sine dubio sequitur Caietan. & Canar. in hunc artic. & videntur consentire Bonauent. in 1. dist. 19. quæst. 4. & Gabr. q. 2. art. 1. Capreol. q. 1. art. 11. ad 3. Ferrar. 4. contra. Bonauent. Gabriel. Capreol. Ferrar. Marfil. in 1. quæst. 22. art. 2. videlicet totam vnam personam esse in alia per circuminflectionem, ita, vt non tantum essentia vnius dicatur esse in alia, tamen si ratio existendi solum sit communis essentia; sed etiam dicatur esse vna persona in alia. Probat primum ex Hilario, qui 7. de Trinit. circa fin. sic loquitur: *Inesse autem non aliud in alio, vt corpus in corpore, sed ita esse ac subsistere, vt subsistens in subsistenti inquit, ita vere inesse, vt ipse subsistat.* Quibus verbis explicans modum, quo vna persona in alia esse dicitur, nostram expressit sententiam. Nam cum personæ primo conueniat subsistere, & sit in alia persona, vt subsistens in subsistente, sequitur secundum se totam in ea esse. Deinde canit Ecclesia in hymno Ambrosij. in laudibus feræ 2. *In patre totus filius, & totus in verbo pater.* Qui autem est in alio secundum aliquid, non dicitur esse totus in alio.

In huius vero sententiæ confirmationem notat Scotus, alicui toti aliquid conuenire vno ex duobus modis, aut secundum se totum, aut secundum partem: secundum partem vt cum oculus sanatur, homo dicitur etiam sanari: hoc autem primo conuenit parti, & ratione illius toti. Huius meminit Aristot. 5. phys. c. 1. illud autem conuenit alicui secundum se totum, quod non conuenit primo parti, vt triangulo conuenit secundum se totum primo habere tres angulos æquales duobus rectis. Eodem modo esse in aliquo conuenit alicui his duobus modis; aut secundum totum, quia totus est in alio, aut secundum partem, vel secundum aliquid sui, quia aliquid sui est in alio, & ita parti primo conuenit esse in alio, atqui totus pater est in filio, & contra, & qualibet persona tota in alia: ergo non secundum aliquid sui hic modus existendi conuenit personis. Totum autem Patrem esse in filio, præter dicta Sanctorum, quæ allegauimus, ipse communis modus loquendi confirmat, siquidem persona vt subsistens, existit in alia vt subsistenti; subsistere autem primo conuenit toti, ergo & existere hoc modo.

Concedunt tamen Scotus, Caiet. & cæteri, qui posteriorem opinionem sequuntur, rationem & fundamentum, propter quod vna persona existit in alia, esse communem essentiam, connotatis tamen tribus personis, ita, vt hic modus existendi non conueniat primo essentia (sicut in exemplo Henrici esse caput in laqueo primo conuenit pedibus animalis, & ratione illorum toti) sed ita, vt primo conueniat toti supposito, fundamentum autem sit essentia communis, quo deceptus videtur Henricus, vt priorem sequeretur sententiam. Recte igitur Bonauent. loco citato dixit, hoc modo existendi per circuminflectionem ita denotari vnitatem cum distinctione, vt veritas sit indistin-

cta &

Nemo Scholasticorum negat, filium esse in patre, & patrem in filio, & eodem modo vnam personam in alia, cum dicatur, Ego in patre, & pater in me est, vtrum vero sit vna persona in alia secundum se totam, an secundum aliquid sui, controuersum est inter Scholasticos. Henricus in summa, vt refertur ad Scotum in 1. dist. 19. quæst. 2. §. De primo, censet vnam personam non esse in alia secundum se totam, sed secundum aliquid sui, hoc est, secundum essentiam; cui consentire videtur Durandus in 1. dist. 19. quæst. 4. Pro cuius sententiæ explicatione notat Henricus, aliquid esse in alio dupliciter, primum, secundum se totum, vt vinum est in amphora: deinde secundum partem, quæ non est vtrique communis, sicut auis dicitur esse in laqueo secundum pedes, qui sunt partes ipsius auis, altero modo secundum aliquid quod est vtrique commune, sicut si esset monstrum (inquit ille) habens duo capita, & duo corpora, quibus duo tantum pedes ferirent, vnum horum animalium esset in alio secundum partem communem vtrique. Sic ergo ait, vnam diuinam personam esse in alia non secundum se totam, & esset enim secundum essentiam, & secundum relationem; & ita non tantum in filio esset essentia, sed etiam paternitas, quod videtur absurdum; quia sic filius esset pater, & pater filius; sed secundum aliquid sui, nempe secundum essentiam, quæ vtrique communis est: id quod deinde hac ratione confirmat, impossibile est, vnum esse in alio, & contra, secundum se totum: sicut videtur impossibile, vnum secundum se totum ab alio contineri, & rursus illud contineri, etiam secundum se totum: ergo nec vnam personam diuinam in alia esse potest secundum se totam, & contra, sed tantum secundum aliquid sui.

Hanc sententiā refutat Scotus quæst. illa 2. §. Contra illud, hac ratione. Vnam personam esse in alia est relatio muræ personæ existentis, & eius, in qua est, & eiusdem rationis in vtroque extremo, sicut similitudo; sed ratio, propter quam vna persona dicitur aliam in se habere, non est sola essentia, quia non continet aliam personam ratione solius essentia, sed secundum se totam; ergo & ratio, ob quam vna persona dicitur esse in alia, non est sola essentia, quia relatio hæc mutæ existentia in alio est eiusdem rationis. Huic tamen rationi recte occurrit Durand. loco citato: ait enim relationem illam, (quam dicit Scotus) non esse eiusdem rationis in vtroque extremo: in vna enim persona est relatio quasi contenti, in alia vero quasi continentis: tamen si vtrique relatio in vna respectu alterius reperitur. Ex relatione tamen contenti & contenti, ex qua videtur Scotus argumentari, non recte colligit id, quod contendit.

Deinde melius impugnat Henricum hoc modo. Cum aliquid est in alio ratione partis, non alio modo est in eo, quam illa pars, vt si pars vnius sit in alio, vt in loco, totum eadem ratione diceretur in eo esse: si ergo vna persona dicitur in alia esse ratione essentia tantum, hoc est, quia solum in alia est essentia illius, non alio modo vna persona erit